

Kako je komemoracija postala »fašistički skup«?

U Austriji se kaže da je to fašistički skup, a u Hrvatskoj da je to povijest predaka«, saželi su neki mediji u Hrvatskoj očitovanje predsjednika Austrijske biskupske konferencije kardinala Christopha Schönborna izrečeno na konferenciji za novinare u petak 22. ožujka u Beču po zaključenju zasjedanja austrijskih biskupa. Riječ je o molitveno-komemorativnom skupu u Bleiburgu o kojem su na svom zasjedanju raspravljali austrijski biskupi potaknuti i pismom Hrvatske biskupske konferencije nakon što je dijecezanski upravitelj u Klagenfurtu uskratio dopuštenje za pontifikalnu (biskupsku) misu na komemoraciji zakazanoj za 18. svibnja ove godine.

Riječima da je bleiburška komemoracija »fašistički skup« bečki kardinal nije iznio ni svoje osobno stajalište ni stajalište Austrijske biskupske konferencije o tom okupljanju, nego je iznio podatak na koji se način to okupljanje tretira u suvremenoj austrijskoj, osobito medijskoj javnosti. Ako je to točno, a nema razloga sumnjati u poznavanje austrijskih biskupa sadašnje austrijske stvarnosti, onda je lakše razumjeti stanovite rezerve koje su se posljednjih godina čule iz redova Crkve u Austriji prema bleiburškom okupljanju, i puno je lakše imati razumijevanja za osjetljivost austrijskih biskupa. Prenošenjem te informacije bečki kardinal nipošto nije ni na koji način upao u politiku ili politikantstvo, za razliku od dijecezanskoga upravitelja u Klagenfurtu koji je u obrazloženju svoje odluke rečenicom: »Misa na polju pokraj Bleiburga postala je dio priredbe koja je politički instrumentalizirana te je dio političko-nacionalnoga rituala koji služi selektivnu doživljavanju i tumačenju povijesti« duboko zagazio u politiku, i to politiku sasvim konkretne ljevičarske, prokomunističke opcije.

Veliko je i nezaobilazno pitanje kako se to moglo dogoditi da je u austrijskoj javnosti stekla tretman »fašističkoga skupa« komemoracija žrtava zastrašujućega zločina koji se dogodio na austrijskom tlu, s kojim Austrijanci nemaju nikakve povezanosti premda su poput Hrvata u to doba bili dijelom žrtve, a dijelom i protagonisti ideologije i politike nacizma, koja po sebi uvijek mora biti upozorenje svim ljudima, bez obzira na sve njihove različite nazore, da se nikada više ne ponovi. Odgovor na to pitanje sigurno nije posve jednostavan ni kad bi se analiziralo što je sve tomu vodilo u recentnim austrijskim društvenim, političkim i ideološkim previranjima, ni kad bi se analiziralo što je glede toga učinjeno i propušteno učiniti u samoj Hrvatskoj od njezina osamostaljenja do danas. Ipak, nema sumnje da je učinjeno ili propušteno učiniti u Hrvatskoj i iz Hrvatske puno zaslužnije za tu čudovišnu transformaciju benignoga spomena žrtava u »fašistički skup«.

Bez ikakve iluzije da je u kratkom novinskom tekstu moguće cjelovito odgovoriti na nezaobilazno pitanje što je glede tretiranja bleiburške tragedije i njezine komemoracije učinjeno i propušteno učiniti u samoj Hrvatskoj, ne mogu se niti se smiju zanemariti barem dvije činjenice. Premda postoje stanovite znanstvene studije o bleiburškoj tragediji hrvatskoga naroda napisane u Hrvatskoj i izvan Hrvatske, iz pera Hrvata i iz pera pripadnika drugih naroda, barem elementarna istina o tom povijesnom događanju još uvijek nije postala većinski prihvaćeno javno znanje ni u Hrvatskoj, a kamoli u Austriji ili u širem svijetu. Odgovornost za takav u biti ipak nemaran odnos prema toj golemoj hrvatskoj tragediji leži u prvom redu na hrvatskim državnim vlastima, koje su, ako bi bile imale humane i hrvatske, morale dati istražiti to povijesno događanje i, bez obzira na stranačko-politička svrstavanja, istraženu i argumentiranu istinu zastupati u zemlji i u svim diplomatskim odnosima u svijetu. To što je Hrvatski sabor preuzeo pokroviteljstvo nad bleiburškom komemoracijom - a i to su pojedine vladajuće koalicijske političke stranke uskratile - nije niti može biti dovoljno da bi elementarna istina o toj tragediji živjela u Hrvatskoj, a ne treba ni govoriti kakva je slika svijetu takvim razilaženjem poslana.

Odgovornost za nepostojanje dovoljno proširena javnoga znanja o istini o bleiburškoj tragediji leži i na svim hrvatskim znanstveno-istraživačkim, obrazovnim i kulturnim ustanovama jer su propustile istražiti, prezentirati i popularizirati elementarnu istinu. Bez sumnje, posebna je uloga većine medija u Hrvatskoj, koji ne samo da nisu željeli popularizirati postojeće znanstvene studije, svjedočanstva preživjelih i drugih svjedoka, nego su, često, upravo politikantski stali na stranu službene komunističke jugoslavenske falsificirane historiografije. U medijima u Hrvatskoj djeluju i urednici koji su slali novinare na bleiburšku komemoraciju s jednom jedinom zadaćom: da snime pojedince s ustaškim znakovima, bilo one koji su iz Hrvatske poslani kao provokatori bilo one koji su iz svijeta dolazili zatočeni u 1945. godini. Ako je godinama to bio u Hrvatskoj medijski teror izvještavanja o bleiburškoj komemoraciji, što se može očekivati od medija i javnosti u Austriji? ■

Ivan Miklenić

To što je Hrvatski sabor preuzeo pokroviteljstvo nad bleiburškom komemoracijom - a i to su pojedine vladajuće koalicijske političke stranke uskratile - nije niti može biti dovoljno da bi elementarna istina o toj tragediji živjela u Hrvatskoj, a ne treba ni govoriti kakva je slika svijetu takvim razilaženjem poslana.